

November
2020

Nyt om de gymnasiale uddannelser #2

Indhold

1. Opdateret og nyt materiale på EMU
2. Nye og reviderede læreplaner er udstedt
3. FIP-kurser skoleåret 20/21
4. FIP-kurser for eux og nyt virtuelt koncept
5. FIP (stx/hf) i historie afprøver alternativ kursusmodel
6. Ny folder til ledere på ungdomsuddannelser: Bedre skolegang med specialpædagogisk støtte (SPS)
7. Temadage og SIP-konferencer
8. Det risikobaserede kvalitetstilsyn med gymnasiale uddannelser udvides
9. Optagelse.dk er åbnet for indberetning af studieretnings- og fagpakkeudbud
10. Fortællinger fra gymnasiet: Erfaringer med nye gymnasiale fag

Velkommen til BUVM's nyhedsbrev om de gymnasiale uddannelser!

Du kan få "Nyt om de gymnasiale uddannelser" direkte i din mail-postkasse ved at tilmelde dig BUVM's nyhedsbrev på [Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside \(uvm.dk\)](https://www.uvm.dk).

Hvis du vælger nyhedskategorien "Uddannelser til unge", vil du modtage "Nyt om de gymnasiale uddannelser", som udkommer cirka hver tredje måned.

Hvis du vil læse mere om de særlige omstændigheder, som de gymnasiale uddannelser er underlagt som følge af COVID-19, vil vi henvise dig til spørgsmål/svar herom på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside (uvm.dk). Ministeriet udsender desuden løbende nyhedsbreve om, hvordan institutioner skal forholde sig til COVID-19. Brevene kan findes på ministeriets hjemmeside på dette link (uvm.dk).

1. Opdateret og nyt materiale på EMU

COVID-19 har desværre vist sig fortsat at fylde meget ude på skolerne. Lige nu er flere skoler udfordret af, at der både skal undervises elever, der er til stede i klasserne, mens andre må være hjemme. Der er i den forbindelse lagt en kort artikel på EMU med råd til, hvordan man som skole kan organisere denne situation og hvilke overvejelser man kan gøre sig som lærer. [Artiklen kan læses på EMU's hjemmeside på dette link \(emu.dk\).](#)

Samtidig er materialet om virtuel undervisning i de enkelte fag opdateret. [Materialet findes på EMU's hjemmeside på dette link under "Virtuel undervisning i fagene" \(emu.dk\).](#)

2. Nye og reviderede læreplaner er udstedt

Der er udstedt reviderede læreplaner i almen sprogforståelse (stx og hhx) og samfundsfag C (stx) for yderligere at understøtte elevernes studieretningsvalg. Derudover er der udarbejdet særskilte hf-læreplaner i samfundsfag B (hf) og biologi B (hf). Der foreligger nu i forlængelse af forsøget med spansk i grundskolen læreplaner i spansk fortsætter-sprog B og A (stx og hhx). Samtidig er læreplanerne i dansk som andetsprog A, B og C (hf-e) blevet udstedt, efter at forsøgsfaget er blevet permanentgjort.

De reviderede læreplaner i almen sprogforståelse (stx og hhx) og samfundsfag C (stx) udstedes med obligatorisk anvendelse fra 1. august 2021. De resterende læreplaner er obligatoriske fra 1. august 2020.

[Du kan finde de nye og reviderede læreplaner på ministeriets hjemmeside her \(uvm.dk\).](#)

3. FIP-kurser skoleåret 2020/2021

Der afholdes igen i år FIP-kurser arrangeret af fagkonsulenterne for de enkelte fag. Det overordnede tema for kurserne er i år elevernes skriftlige og mundtlige kompetencer. Det konkrete fokus kan variere i de enkelte fag på baggrund af en vurdering af, hvor den faglige udvikling er relevant.

En del FIP-kurser blev i skoleåret 2019/20 aflyst på grund af COVID-19. Desværre må vi erfare, at COVID-19 også i indeværende skoleår kommer til at få betydning for FIP-kurserne. Vi forventer at gennemføre alle kurser, men langt de fleste vil blive afholdt virtuelt. [Tilmelding til kurserne foregår på GL-E's hjemmeside \(gl.org\).](#)

4. FIP-kurser for eux og nyt virtuelt koncept

FIP-eux vil igen blive afholdt af fagkonsulenter på det gymnasiale område. Kurserne vil fortsat centrere sig om de udfordringer, som reformimplementeringen har afstedkommet for eux-forløb. Derudover vil der være fokus på, hvordan samspillet mellem teori og praksis kan styrkes samt på skriftlighed og mundtlighed i fagene, og hvordan dette kan indpasses i en travl undervisningssituation.

Som noget nyt i år afvikles FIP-eux-kurserne som virtuelle begivenheder ('FIP-webinar'). [Tilmelding til kurserne foregår på GL-E's hjemmeside \(gl.org\).](#)

5. FIP (stx/hf) i historie afprøver alternativ kursusmodel

FIP i historie (stx/hf) er i skoleåret 2020/21 tilrettelagt anderledes end i de foregående år og er centreret om en række konkrete udviklingsprojekter i faget. Samtidig er kurset opdelt i to: Et opstarts- og et opsamlingsmøde. Opstartsmøderne blev afholdt i september, mens opsamlingsmøderne er placeret i april, og i begge tilfælde er mødet placeret fra kl. 14 til 17.

Der er udbudt tre forskellige temaer under dette års udviklingsprojekter, som man forud for kurset vælger imellem. De fokuserer på hhv. funktionel kildekritik i praksis, skriftlighed i faget og historisk empati, dvs. det at forstå fortiden på fortidens præmisser med indlevelse i, hvordan mennesker i samtiden forstod og oplevede den. Hvert tematisk udviklingsprojekt har en tovholder tilknyttet, der på kursets første dag gav inspiration til, hvordan man kan arbejde med forskellige problemstillinger inden for det enkelte tema. Herudover var der på opstartsmøderne tid til, at deltagerne selv kunne udvikle undervisningssekvenser eller -forløb med inspiration fra det fagdidaktiske input. På kurset var der også mulighed for at etablere netværksgrupper, hvor man kan sparre omkring de praktiske erfaringer med de udviklede undervisningssekvenser eller -forløb.

På baggrund af opstartsmødet er det hensigten, at man lokalt på den enkelte institution, enten som faggruppe eller enkelt lærer, arbejder med temaet og afprøver de planlagte tiltag m.m. Undervejs er der indlagt et statusmøde, hvor deltagerne kan sparre med hinanden og tovholderne. Som afslutning på udviklingsprojektet mødes vi igen i april (om muligt fysisk), hvor der samles op på erfaringerne fra deltagerne. Opsamlingen på udviklingsprojektet videreføres efterfølgende af netværkets tovholder på emu.dk til resten af landets historielærere.

En del lærere har ikke været opmærksomme på ændringerne, der kan være druknet i de mange informationer om håndtering af COVID-19 m.m. Modellen kan fremadrettet blive benyttet som ramme for FIP i enkelte andre fag. Vær derfor opmærksom på annonceringen af FIP-kurserne for næste skoleår.

I fald man har historielærere, som ikke nåede at tilmelde sig før kurserne i september, men som ønsker at deltage i udviklingsprojektet, er de velkomne til at kontakte fagkonsulent Christian Vollmond på christian.vollmond@stukuvm.dk omkring alternative løsninger.

6. Ny folder til ledere på ungdomsuddannelser: Bedre skolegang med specialpædagogisk støtte (SPS)

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har udarbejdet en folder til ledere på ungdomsuddannelser: Bedre skolegang med specialpædagogisk støtte (SPS).

Folderen giver inspiration til, hvordan I som ledere på ungdomsuddannelser kan skabe bedre rammer for den specialpædagogiske støtte (SPS), sådan at elever gives det bedst mulige udbytte af støtten og af deres uddannelse. Folderen giver et overblik over, hvem der modtager SPS, og hvad det betyder for eleverne at modtage SPS. Endelig rummer folderen refleksionsspørgsmål, som kan bruges til at drøfte og kvalificere rammerne for SPS på jeres skole.

[Læs folderen Bedre skolegang med specialpædagogisk støtte \(SPS\) \(pdf\).](#)

7. Temadage og SIP-konferencer

Skoleudvikling i Praksis – SIP

Årets SIP-konference har temaet ”Ledelse af pædagogisk udviklingsarbejde på gymnasierne”. På grund af restriktioner er konferencerne omdannet til virtuelle arrangementer, som afholdes mandag d. 30. november og torsdag d. 10. december. [Det er stadig muligt at tilmelde sig konferencerne \(stukuvvm.dk\).](#)

Da konferencerne nu gennemføres virtuelt, er det muligt at deltage med op til fem personer fra hver skole, og man kan derfor eftertilmelde sig fra skoler, der allerede er tilmeldt arrangementerne.

Allerede tilmeldte deltagere vil snarest få information om den nye gennemførelse af konferencerne samt om regulering af deltagergebyret.

Eventuelle spørgsmål til konferencerne kan rettes til Susanne Blegvad Danielsen på mail: susanne.bl.danielsen@stukuvvm.dk.

Temadage

Læringskonsulenterne afholder i vinteren 2020/ foråret 2021 en række temadage med udgangspunkt i data-informeret ledelse.

Formålet med temadagene er at opkvalificere ledere og kvalitetsmedarbejdere i at bruge data systematisk som indgang til at planlægge, gennemføre og evaluere skoleindsatser, hvor det er relevant. Ved arrangementerne præsenteres forsknings- og praksisviden, som kan bidrage til at udvikle kvaliteten på skolen.

Der afholdes temadage om:

- ”Løfteevne, karakterer og datainformeret ledelse” (10. og 19. november)
- ”Frafald”
- ”Overgang til videregående uddannelse”

Der afholdes endvidere temadag om ”Globale kompetencer” i begyndelsen af det nye år.

Arrangementerne gennemføres enten fysisk eller virtuelt ud fra, hvad der kan lade sig gøre med hensyntagen til restriktioner i forbindelse med COVID-19.

8. Det risikobaserede kvalitetstilsyn med gymnasiale uddannelser udvides

Som følge af den politiske aftale om parallelsamfund indføres der nye databaserede screeningsindikatorer i kvalitetstilsynet med gymnasiale uddannelser såvel som folkeskoler og erhvervsuddannelser (jf. Aftale af 9. maj 2018 mellem Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om delaftale på undervisningsområdet om at bekæmpe parallelsamfund).

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udvider nu kvalitetstilsynet med folkeskoler, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser. Formålet er, at tilsynet også kan

opfange risiko for parallelsamfundsproblematikker.

De nye indikatorer for parallelsamfundsproblematikker supplerer kvalitetstilsynets hidtidige faglige indikatorer. Skoler, der allerede er i kvalitetstilsyn, og som udtages på de nye indikatorer for parallelsamfundsproblematikker, vil således fremadrettet være i tilsyn med både faglig kvalitet og parallelsamfund.

Skoler/institutioner/afdelinger, der udtages til tilsyn, vil få tilbud om rådgivningsforløb med styrelsens læringskonsulenter med fokus på både faglige, trivselsmæssige og parallelsamfundsrelaterede problematikker ud fra en konkret vurdering af skolens behov.

Som følge af den politiske aftale tilføjes tilsynet med folkeskoler, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser ligeledes en række nye statslige sanktionsredskaber. Sanktionerne er til anvendelse over for skoler/institutioner/afdelinger, der vedvarende leverer dårlige faglige resultater. Sanktionerne trådte i kraft 1. august 2019.

[Du kan læse mere om udvidelsen af tilsynet samt de nye sanktionsredskaber i på ministeriets hjemmeside på STUK's hjemmeside \(stukuvvm.dk\).](#)

9. Optagelse.dk er åbnet for indberetning af studieretnings- og fagpakkeudbud

Optagelse.dk er åbnet for indberetning af studieretnings- og fagpakkeudbud. Alle gymnasiale uddannelser skal således indberette deres studieretnings- og fagpakkeudbud på Optagelse.dk frem til den 20. november 2020. For øvrig information henvises der til styrelsens brev af 5. oktober, Information om indberetning af studieretnings- og fagpakkeudbud til Optagelse.dk. m.v.

10. Fortællinger fra gymnasiet: Erfaringer med nye gymnasiale fag

Se næste side.

Fortællinger fra gymnasiet: Erfaringer med nye gymnasiale fag

Vi har været i dialog med undervisere og elever fra de gymnasiale uddannelser for at høre mere om deres oplevelser med og tanker om nogle af de nye gymnasiale fag, som blev oprettet som følge af gymnasireformen i 2017.

Geovidenskab A: Marie Pedersen, stx-elev på Egedal Gymnasium

Marie har studieretningen geovidenskab A, der er en naturvidenskabelig studieretning med Mat A, Kemi B og geovidenskab A, der samlæses af naturgeografi og fysik. Marie valgte geovidenskab, fordi hun allerede i de små klasser var begejstret for de logiske fag og hurtigt faldt for både matematik og naturfagene: *"Da det var tid til at bestemme mig for, hvad jeg ville efter 9. klasse, var det derfor et naturligt valg for mig at gå denne vej. Klima, miljø og natur har altid interesseret mig meget, og derfor var geovidenskab næsten et åbenlyst valg for mig"*.

Geovidenskab samlæses (på de fleste skoler) af to lærere i fysik og naturgeografi, der løbende planlægger forløb, progression, feltarbejde, afleveringer og øvelser. *"Sammenhængen mellem de to dele af faget (naturgeografi og fysik) har helt klart styrket min forståelse af emnerne, som vi arbejder med til dagligt. Der er ingen tvivl om, at de to fag hver især har givet mig en bedre forståelse af det andet fag"*. Feltarbejde er en væsentlig del af geovidenskab, hvilket gør at faget adskiller sig en del fra de øvrige studieretninger. *"Jeg har ofte erfaret, at feltarbejdet giver en bedre forståelse af emnet der arbejdes med, da man herved selv sidder med det i hænderne. Det er noget helt andet end bare at læse om emnet. Og så er det både sjovt og dejligt at komme ud i naturen, så man ser det man arbejder med til daglig"*.

Marie planlægger at læse og arbejde videre inden for klima- og energiområdet efter gymnasiet. *"Her vil min studieretning helt klart komme mig til gode, da jeg gennem geovidenskab har fået en god indsigt i vores Jord, og hvordan den fungerer"*.

Informatik B: Shauna Etain Errity, tidligere stx-elev på Borupgaard Gymnasium

Shauna, som i år blev student på stx på Borupgaard Gymnasium, havde ikke oprindeligt planer om at vælge informatik – men efter at have haft faget på C-niveau, valgte hun senere at opgradere informatik til B-niveau: *"Det kom meget som en overraskelse, at jeg skulle have det. I starten tænkte jeg lidt, at det gad jeg overhovedet ikke, for jeg var mere til de humanistiske fag - men da vi begyndte at have faget, syntes jeg, at det var rigtig fedt, at vi skulle lave vores egne spil, så jeg blev hurtigt glad for faget, og det var også derfor, at jeg valgte at opgradere."*

Sauna fortæller, at faget på B-niveau var en smule sværere, men at især projektet var meget lærerigt: *"Der var tid til at fordybe sig i tingene: man skulle udvikle et produkt selv, så man følte, at man selv lavede noget. Det var fedt, at man arbejdede på forskellige måder med iterativt arbejde og scrum. Jeg kunne godt lide den arbejdsform med, at det var meget frit, og at vi selv kunne disponere vores tid. Det fungerede godt."*

Shauna anbefaler andre elever at vælge faget, hvis man er klar på at få en ny udfordring: *"Jeg havde intet IT-kendskab på nogen måde, da jeg startede med informatik. Men det er virkelig fedt at have, fordi man får lov til at være kreativ, og man får lov til at have det mellem fingrene selv og kan se det udvikle sig foran sig. Det er også et meget godt afbræk fra de andre teoritunge fag. For selv om der er noget teori, kan man koble det over til ens egen hverdag."*

Idéhistorie B: Berit Holbek Jensen, underviser på HTX Køge.

Berit er underviser på HTX Køge og mener, at det nye idéhistorie er "genialt" i forhold til htx-uddannelsen: *"Teknologi er jo omdrejningspunktet [på htx]. Idéhistoriefaget står på tre ben – almenhistorie, teknologihistorie og idéhistorie – og kan og skal bygge bro mellem de naturvidenskabelige og de humanistiske fag. For eleverne betyder det, at de teknologier, vi alle lever og ånder med på godt og ondt, bliver sat ind i en kritisk og historisk ramme. Det klæder eleverne på til at blive mere bevidste brugere og skabere af teknologi, samtidig med at de får det lange lys på i forhold til menneskets billede af sig selv og verden."*

Berit fortæller i forhold til fagets studiekompetence, at idéhistorie er projektorienteret og "kalder på" elevernes kritiske kompetencer, hvilket ifølge Berit er noget, som videregående uddannelser i høj grad efterspørger: *"Selvom det er et mundtligt fag, skriver eleverne også en obligatorisk tværfaglig opgave sammen med dansk, hvor de trænes i et"*

akademisk format med stort fokus på selvstændig informationssøgning og kildekritik, hvilket jo også er yderst relevant i forhold til at studere videre.”

Desuden er det Berits oplevelse, at eleverne er meget interesserede i faget og er positivt overraskede over for de nye erkendelser, de får: ”Nogle viser sig at være meget historisk interesserede, andre hæfter sig måske især ved eksistentielle temaer eller kaster sig over analysen af, hvordan en bestemt teknologi påvirker os og omvendt. Det er desuden mit indtryk, at eleverne generelt er glade for at få noget historisk dannelse, og med den måde, faget er skruet sammen på, er det muligt at gøre det meget levende og relevant for dem, synes jeg.”

Bioteknologi A: Kim Bruun, underviser på Viborg Gymnasium og HF

Kim er underviser på Viborg Gymnasium og underviser i bioteknologi. Han forklarer, at faget er nyt, men at indholdet dog i høj grad er noget, man kender fra gymnasieuddannelsen: ”Kompetencerne er generelt plukket fra de klassiske fag biologi og kemi – blot emnet enzymkinetik er helt specifikt for bioteknologi i dansk gymnasiesammenhæng. Det nye er således fortrinsvis, at eleverne får et større overblik over det store videns-tæppe.”

Kim fortæller endvidere, at netop det tværfaglige i faget er noget, som elever og lærere fremhæver som noget positivt: ”Mange elever og lærere nævner netop, at det fede ved faget biotek er, at faggrænserne blødes op, og det hele fungerer langt mere integreret. Især kemiemnerne præsenteres som nødvendig forhistorie til molekylærbiologiske emner. Faget er således især en succes for mennesker med trang til sammenhæng, og ikke så meget de, der foretrækker at snøre sækken med kompetencer én ad gangen. Der er virkelig mange bolde i luften i bioteknologi A, men de flyver nok knap så højt som i biologi A og kemi A”.